

V 18.5.2022, Helsingin kaupungin työterveyshuollon kilpailuttaminen

Lisämateriaali:

- Valmistelutyön johtopäätökset
- Tiivistelmä Helsingin kaupungin työterveyden kilpailukyky ja järjestämisvaihtoehdot selvityksestä (NHG)

Valmistelutyön johtopäätökset

Nordic Health Groupin selvityksen loppuraportin pääkohdat

- Selvityksen loppupäätelmät ovat:
  - KL1 palvelusopimuksen laajuus on sama (ennaltaehkäisevät palvelut)
  - KL2 palvelusopimuksen laajuus on sama (sairaanhoito), mutta saavutettavuus huomattavasti parempi yksityisillä toimijoilla
  - KL0:ssa on merkittäviä eroja. Osa toiminnasta kuuluisi organisaatiolle (esim. esihenkilökonsultaatio)
- Merkittävimmät erot Tyhen ja yksityisten toimijoiden välillä liittyvät sairaanhoidon saavutettavuuteen, populaation hallintaan ja digitaalisiin työkykyjohtamisen työkaluihin. Nämä palvelut ovat kehittyneempiä yksityisillä palvelun tarjoajilla
- Kiinteähintaisessa toimintamallissa perustyöterveyden kustannukset ovat hallittuja sopimuskauden ajan. KL0-palveluissa (esim. valmennukset, esihenkilöiden johtamistuki ym.) yksityisten palvelutarjoajien palvelu on lisähintaista.

Yhteenveto valmistelutyön johtopäätöksistä

- Valmistelutyön johtopäätökset tukevat päätösehdotusta laatukilpailutuksen järjestämisestä, jos **tavoitteena on parantaa työterveyspalveluiden sairaanhoidon saatavuutta, saavutettavuutta, palvelukokemusta sekä digitaalisia työkykyjohtamisen työkaluja.**
- Mikäli Työterveys Helsingin kehitystyöhön tehtäisiin vastaavat satsaukset **em. kehitystyö vaatisi huomattavia lisäinvestointeja kaupungilla.** Terveysthuollon digitaalinen kehitys on nopeaa ja kustannuksiltaan kallista.
- Selvitystyön mukaan yksityisen toimijoiden **suuntaa antavat palveluehdotukset ovat linjassa kaupungin nykyisten työterveyspalvelusisältöjen kanssa.**
  - Pois lukien osa KL0 ns. muun toiminnan palveluista (esim. esihenkilökonsultaatio), jotka organisaatioissa ovat yleensä linjajohdon ja henkilöstöosaston vastuulla
- Työterveys Helsingin palvelu on ollut haavoittuvaista **työterveydenhuollon ammattihenkilöiden saatavuushaasteiden** ja toimintaympäristön muutosten takia (esim. koronaepidemia).

Helsinki

**Helsingin kaupungin työterveyden kilpailukyky ja
järjestämismvaihtoehdot**

Tiivistelmä*

14.3.2022

Johdon yhteenveto

- **Työterveys Helsingin toiminta on kustannuksiltaan hieman edullisempaa kuin isojen, yli 1500 henkeä työllistävien organisaation työterveyshuollon keskimääräiset kustannukset; ennaltaehkäisevien palveluiden tarjonta on laaja, mutta sairaanhoidollisten palveluiden saatavuus on rajoittunutta ja myös kustannustaso alhaisempi**
  - Järjestämiskustannus vuonna 2019 oli 434 €/kaupungin työntekijä, mikä on n. 2% pienempi kuin työterveyshuollon palveluiden kustannus isoissa, yli 1500 henkeä työllistävissä organisaatioissa keskimäärin
  - Työterveys Helsinki tarjoaa laajat ennaltaehkäisevät palvelut, joissa kustannukset keskimääräisellä tasolla/hieman keskitasoa korkeammat; sairaanhoidollisissa palveluissa palveluiden saatavuus ja kustannustaso alhaisempi verrattuna yli 1500 henkeä työllistäviin organisaatioiden työterveyshuoltoon
- **Yksityiset työterveyspalveluntuottajat pystyvät parantamaan palvelukokemusta, työkykyjohtamisen työkaluja sekä palveluiden saatavuutta, mutta palvelukokonaisuudesta saatetaan joutua tinkimään mikäli halutaan säilyttää nykyinen kustannustaso**
  - Yksityiset toimijat kykenevät parantamaan asiakaskokemusta ja työkykyjohtamista mm. asiakkaan ja työnantajan sähköisillä palveluilla ja laajemmalla toimipisteverkostolla; lisäksi sairaanhoidollisten palveluiden saatavuus on parempi kuin Työterveys Helsingillä.
  - Palveluiden laajuudesta saatetaan kuitenkin joutua tinkimään, jos työterveys Helsingin nykyinen kustannustaso halutaan säilyttää, sillä osa yksityisten toimijoiden palveluista (joita Työterveys Helsinki -liikelaitos tarjoaa) ovat lisähinnoiteltuja. Palveluntuottajat pystyvät sisällyttämään kiinteään hintaan lähtökohtaisesti samanlaiset KL1-palvelut, KL0-palvelut ovat pääsääntöisesti lisähinnoiteltuja.
- **Järjestämisvaihtojen valinnassa ja kilpailutuksessa (ilman kustannusvaikutuksia) on pohdittava, miltä osin painotetaan Työterveys Helsingin tuottamia nykyisiä KL0-luokan muita palveluita ja rajoitettua sairaanhoidon palveluiden saatavuutta vai perusmuotoisia ennaltaehkäiseviä palveluita, asiakaskokemusta ja sairaanhoidon palveluiden parempaa saavutettavuutta**
  - Ulkoistamalla pystytään parantamaan asiakaskokemusta, työkykyjohtamisen työkaluja ja sairaanhoidollisten palveluiden saatavuutta, mutta tällöin on varauduttava mahdolliseen työterveyshuollon kustannusten nousuun. Osa Työterveys Helsingin nykyisistä palveluista (erit. KL0) on lisähinnoiteltua tai siirrettävä HR-osaston vastuulle
  - Jatkamalla nykyistä toimintaa pystytään todennäköisesti paremmin vaikuttamaan palvelusisällön laajuuteen ja järjestämiskustannukseen, mutta sairaanhoidollisten palveluiden laajentaminen ilman ostopalveluita (ja kustannuskasvua) on haastavaa; lisäksi sähköisen asiointin ja työkykyjohtamisen työkalujen kehittäminen vaatii lisäinvestointeja, joiden kustannusvaikutusta ei ole arvioitu tämän selvityksen puitteissa.

Helsingin TTH-kustannukset vuonna 2019 olivat 434 € / työntekijä, mikä on n. 2% vähemmän kuin isoilla, yli 1500 henkeä työllistävillä organisaatioilla keskimäärin

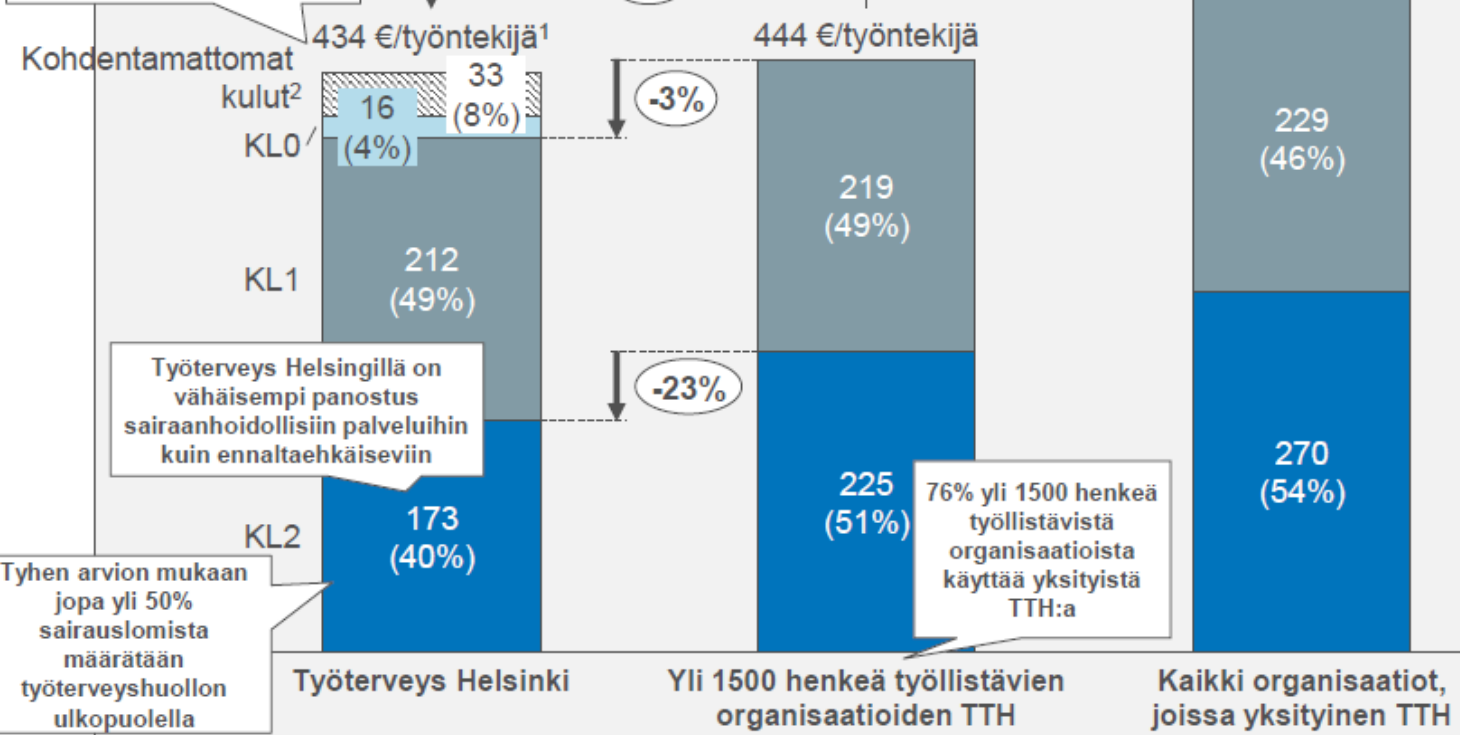

Ennaltaehkäisevien KL1-palveluiden kustannukset vertailutasolla, sairaanhoidon KL2 palveluissa alle vertailuryhmän

Helsingin TTH-kustannukset suhteessa verrokkiryhmiin (€ per työntekijä, 2019)

Kohdentamattomat kulut n 8%, mikäli kulut allokoituvat tasaisesti KL palveluihin, KL1 kulu vertailuryhmää suurempia

Isot organisaatiot relevantti vertailuryhmä Helsingin kaupungille; kuvaa keskimääräistä kustannusta, palveluiden sisältö voi poiketa Helsingin palveluista

Työterveys Helsingillä on vähäisempi panostus sairaanhoidollisiin palveluihin kuin ennaltaehkäiseviin

76% yli 1500 henkeä työllistävistä organisaatioista käyttää yksityistä TTH:a

Tyhen arvion mukaan jopa yli 50% sairauslomista määrätään työterveyshuollon ulkopuolella

Kommentit

- **Työterveys Helsingin kustannustaso työntekijäasiakasta kohden suhteessa kansalliseen tasoon on hieman edullisempaa**
- Helsingin TTH-kustannus vuonna 2019 oli 434€ per työntekijä, joka jakautui:
  - Ennaltaehkäiseviin palveluihin KL1: 49%
  - Sairaanhoidollisiin palveluihin KL2: 40%
  - KL0-luokan palvelut (mm. esihenkilökonsultointi): 4%
  - Kohdentamattomat kulut² 8%, joita ei ole kohdennettu KL0, KL1 tai KL2 palveluihin
- Työterveys Helsingillä oli 2% pienemmät työntekijäkohtaiset kustannukset kuin yli 1500 henkeä työllistävillä organisaatioilla
  - KL1 luokassa kustannus lähes samalla tasolla (tai korkeampi, jos kohdentamattomat kulut allokoituvat tasaisesti eri TTH palveluihin)
  - KL2 luokassa kustannukset n. 23% alhaisemmat
- Tyhen arvion mukaan jopa yli 50% sairauslomista määrätään työterveyshuollon ulkopuolella (sis. Omailmoitteiset ja muualta annetut)

1) Työntekijällä tarkoitetaan Helsingin kaupungin ja liikelaitosten henkilöstöä (37,5 t. vuonna 2019), joille tuotettujen palveluiden kustannus 16.6M€ vuonna 2019. Huom! Tarkastelusta on jätetty pois Helsingin kaupungin konserniyhtiöiden työntekijöille tuotettujen palveluiden kustannus, yhteensä n. 1.8M€ vuonna 2019. 2) Kohdentamattomat kulut sisältää ostopalvelut, kokonaisvaltainen työterveyshuolto; yleismaksut; muut kulut joita ei ole kohdennettu KL0,1,2 palveluihin
 Lähde: Asiantuntija haastattelut, Kansaneläkelaitos, Työterveys Helsinki, NHG analyysi

Nykyisillä kustannuksilla yksityinen sektori pystyy parantamaan asiakaskokemusta ja tyky-johtamisen työkaluja, mutta muut palvelut saattavat supistua (KL0)

Sairaanhoidollisten palveluiden saatavuus todennäköisesti parantuisi

Mittari	Palveluvalikoima (kiinteään hintaan sisältyvä)			Digitaaliset palvelut ja työkalut työntekijälle ja tyky-johtamiseen työnantajalle	Asiakas- ja organisaatiokokemus		
	Ennaltaehkäisevät (KL1)	Sairaanhoito (KL2)	Muut palvelut (KL0)		Tyytyväisyys ja palvelukokemus	Saatavuus	Saavutettavuus
Kuvaus	Lakisääteiset työterveyshuollon vähimmäispalvelut (esim. työpaikkaselvitykset; terveystarkastukset; työkyvyn arviointi ja seuranta)	Sairaanhoidolliset työterveyshuollot palvelut korvattavuuden piirissä (esim. sairaanhoidon vastaanotto)	Palvelut, jotka eivät oikeuta työterveyshuollon erityiskorvattavuuden piirissä (esim. valmennukset, koulutukset, ryhmät)	Sähköiset palvelut, joita tarjotaan työntekijöille ja työnantajalle (etä-palvelut, työnantajan tyky-järjestelmät)	NPS mittaa kuinka moni työntekijä suosittelisi TTH-toimijaa muille	Saatavuudella tarkoitetaan esim. jonoaikoja ja mihin kellonaikoihin palvelut ovat saatavilla	Saavutettavuudella tarkoitetaan, miten helposti palveluiden piiriin pääsee (vrt. toimipisteiden määrä ja etäpalvelut)
Yksityisten toimijoiden taso suhteessa Työterveys Helsinkiin	<ul style="list-style-type: none"> Palveluntuottajat tarjoavat lähtökohtaisesti kiinteään hintaan lakisääteiset palvelut Osalla palveluntuottajista yksittäiset palvelut voivat olla lisähinnoiteltuja (esim. omaehtoiset terveystarkastukset, osa tutkimuksista, tyofysioterapautin suoravastaanotto) 	<ul style="list-style-type: none"> Yksityiset toimijat pystyvät tuottamaan laajemmin KL2-palveluita Osa palveluista mahdollisesti lisähinnoiteltuja (esim, sairaanhoidollinen fysioterapia, osa tutkimuksista) 	<ul style="list-style-type: none"> Palvelut pääsääntöisesti lisähinnoiteltuja tai palveluntuottajat eivät tarjoa ollenkaan 	<ul style="list-style-type: none"> Digitaaliset palvelut asiakkaalle parantavat TTH:n toiminnan tehokkuutta ja asiakas-tyytyväisyyttä tyky-johtamisen työkalut työnantajalle lähtökohtaisesti kuuluvat sisältöön 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakas-tyytyväisyys yksityisillä toimijoilla on parempi kuin TyHellä Yksityisten henkilöstö-tyytyväisyys parempi kuin TyHellä 	<ul style="list-style-type: none"> Yksityisillä toimijoilla on laajemmat aukioloajat ja monipuolisemmat digitaaliset palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Yksityisillä toimijoilla on enemmän toimipaikkoja Digitaalisten palveluiden vasteajat huomattavasti pienemmät
Vertailu							

Yksityiset palveluntuottajat arvioivat asiointivolyymit nykyistä tasoa pienemmiksi KL1- ja KL2 luokissa

KL2 palveluiden saatavuus parempi, mutta voi johtaa korkeampaan käyttöön ja kustannusten kasvuun

Lahde: Asiantuntijahaastattelut, Työterveys Helsinki, Yksityisten palvelutarjoajien indikatiiviset palveluehdotukset, NHG analyysi

Yksityisten kiinteähintainen palveluehdotus keskimäärin suhteessa Työterveys Helsinkiin on...

= parempi = lähes vastaava = heikompi

Työterveys Helsinki pystyy samanlaisella kustannustasolla tarjoamaan kilpailukykyisen palvelusopimuksen laajuuden suhteessa palveluntuottajiin

Osa palveluista yksityisellä lisähinnoiteltua (erityisesti KL0-toiminta). Yksityisillä palveluntuottajilla paremmat digipalvelut ja toimipisteverkosto.

	Palvelu	Yksityiset palveluntuottajat	Kommentti
Ennaltaehkäisevät palvelut (KL1)	Työpaikkaselvitykset ja –toimintasuunnitelmat	✓	Palveluntuottajat tarjoavat lakisääteiset palvelut. TyHe kertoo hyödyntävänsä strukturoitua toimiala- tai organisaatiokohtaista pohjaa, tilannekohtaisia metodeja ja analyysityökaluja hyödyntäen kerääntynyttä historiatietoa, kokemusta ja ymmärrystä kohdeorganisaatiosta.
	Työkyvyn seuranta ja arviointi	✓+	Palveluntuottajat tarjoavat lakisääteiset palvelut. Yksityisellä todennäköisesti paremmat digitaaliset työkyvyn seurannan palvelut.
	Matalan kynnyksen palvelut – työfysioterapia ja mielen hyvinvointi	✓	Kaikilla suora yhteys (chat) työfysioterapeuttiin tai työterveyshoitajaan, ja lakisääteiset palvelut sisältyvät kiinteään hintaan. TyHe:llä työfysioterapeutille* ja psykiatriselle sairaanhoitajalle* suoravastaanottomahdollisuus, joka palveluntuottajilla osalla mahdollisesti lisähinnoiteltua palvelua.
	Tutkimuspalvelut	✓	TyHe:llä kaikki laboratoriotutkimukset (pl. koronatestit). Palveluntuottajat tarjoavat yleislääkäritasoiset tutkimuspalvelut, osalla ei sisällytetty yksittäisiä tutkimuspalveluita kiinteään hintaan (esim. Holter, unipolygrafia, RR-vuorokausimittaus, spiroergometria, ENMG). Täyttä tutkimusvalikoimaa ei ole eroteltu kaikkien yksityisen sektorin palveluarvioissa.
	Terveystarkastukset ja työterveyshoitajien vastaanotot	✓	Palveluntuottajat tarjoavat lakisääteiset palvelut. TyHe:llä sisältyy omaehtoiset terveystarkastukset, jotka eivät välttämättä sisälly yksityisten palveluntuottajien kiinteään hinnoitteluun.
	EA-valmius ja -koulutukset	✓	Palveluntuottajat tarjoavat lakisääteisen palvelun EA-valmiuden ylläpitämiseksi. EA-koulutukset ovat lisähinnoiteltua palvelua sekä yksityisellä että TyHe:llä.
Sairaanhoidolliset palvelut (KL2)	Sairaanhoidon vastaanotot	✓+	Palvelusisältö vastaava, yksityisellä parempi saatavuus ja saavutettavuus.
	Tutkimuspalvelut	✓	Palveluntuottajilla osa TyHe:n järjestämiskustannukseen sisällyttävistä tutkimuksista lisähinnoiteltuja (esim. mammografia, luustontiheysmittaus.). Täyttä tutkimusvalikoimaa ei ole eroteltu kaikkien yksityisen sektorin palveluarvioissa.
	Hoidollinen fysioterapia	✗	TyHe:llä järjestämiskustannukseen sisältyy sairaanhoidollista fysioterapiaa (esim. OMT). KL2-fysioterapia yksityisellä lisähinnoiteltua.
	Psykiatrinen sairaanhoitaja*	✗	Kaikki palveluntuottajat eivät pysty tarjoamaan psykiatrisen sairaanhoitajan palveluita kiinteään hintaan, joka sisältyy TyHe:n palveluvalikoimaan.
Muut palvelut (KL0*)	Koulutukset ja valmennukset	✗	Palveluntuottajilla pääsääntöisesti lisähinnoiteltua palvelua
	Palvelut esihenkilöille	✗	Palveluntuottajilla pääsääntöisesti lisähinnoiteltua palvelua. Osa nykyisen työterveyden palveluista perinteisesti kuuluu HR:n vastuualalle eikä sitä välttämättä tarjota lainkaan (esim. esihenkilöpuhelin).
	Rokotukset	✗	TyHe:llä palveluun sisältyy mm. influenssarokotukset, jotka yksityisellä lähtökohtaisesti lisähinnoiteltuja.

Tarkastelussa arvioidaan yksityisten palveluntuottajien kiinteähintaisten palveluehdotusten laajuutta Työterveys Helsingin omaan palvelukuvukseen.

Selvitystyön puitteissa ei ole ollut mahdollista arvioida palveluiden laatua ja vaikuttavuutta.

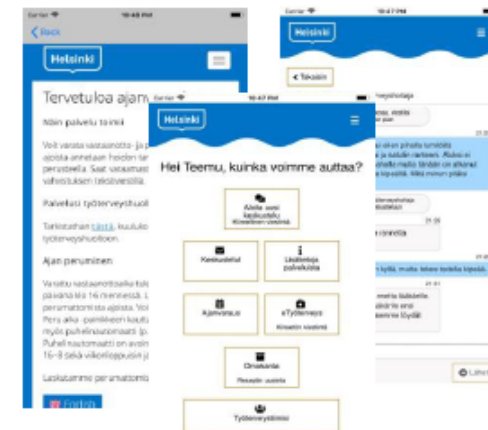
Arviot palveluiden sisällöstä ovat indikaatiivista.

*Saattaa tulkinnasta riippuen olla KL0 tai KL2 palvelua

Yksityisen sektorin digipalveluiden määrä on laajempi ja palvelu laadukkaampi

Osa digitaalisista palveluista ovat todennäköisesti lisähintaisia

	Työterveys Helsinki	Yksityinen sektori	Kommentti
Vastaanotot videoteknologialla	✓	✓ +	Molemmilla käytössä videovastaanotot
Chat-palvelu terveydenhoitoon	✓	✓ +	Yksityisellä avoinna 24/7, Helsingillä arkinen klo 7:30-13:00
Chat-palvelu sairaanhoidon arviointiin	✓	✓ +	Yksityisellä avoinna 24/7, Helsingillä arkinen klo 7:30-13:00
Ajanvaraus internetissä	✓	✓ +	Yksityisellä sekä internetissä että mobiilisovelluksella
Sähköinen MT-palvelu	✗	✓ +	Yksityisellä digitaalisia MT-palveluita, osa lisähintaisia
Työnantajan ja HR:n digitaalinen portaali	✗	✓ +	Yksityisellä laajemmat digitaaliset palvelut
Työkyvyn johtamisen järjestelmä	✗	✓ +	Yksityisellä monipuolisemmat palvelut, osa lisähintaisia
Työkykyriskien ennustaminen tekoälyn avulla	✗	✓ +	Osalla yksityisistä sisältyy palveluun. Kaikilla yksityisillä palvelua ei ole.

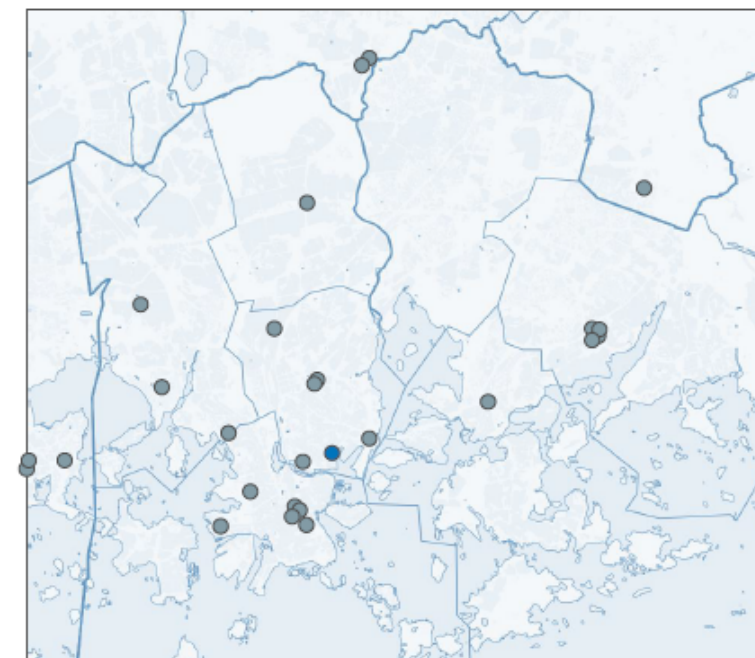

Palvelu sisältyy samaan hintaan kuin nykytasolla... ✓ Kyllä ✓ Lisähinnoiteltu ✗ Ei ✗ Parempi palvelulaatu

Yksityiset palveluntarjoajat tuottavat palvelua paremmalla asiakastyytyväisyydellä, saatavuudella ja saavutettavuudella

Palveluverkosto on huomattavasti laajempi

	Työterveys Helsinki	Yksityinen sektori	Kommentti
Asiakas- ja työnantajakokemus	<p>Asiakaskokemus NPS: 69</p> <p>Fiilari-tutkimus: Johtaja 3,8 Päällikkö 3,7 Lähiesihenkilö 3,8 (asteikko 1-5)</p>	<p>Asiakaskokemus NPS: 83-86</p> <p>Asiakasorganisaatio-kokemus: 4,0 - 4,2* (asteikko 1-5)</p>	<p>Asiakaskokemus: Yksityisellä sektorilla asiakastyytyväisyys on suurempaa ja palveluiden käyttö helpompaa</p> <p>Työnantajakokemus: Palveluntuottajat mittaavat ja seuraavat säännöllisesti organisaatio- ja työnantajakokemusta</p>
Saatavuus	<p>Helsinginkadun työterveysasema auki pääsääntöisesti arkisin klo 7:30-16:00</p>	<p>Toimipisteet auki myös iltaisin ja viikonloppuisin</p>	<p>Yksityisen sektorin palvelupisteitä on laajemmin pk-seudulla, ja ne ovat auki joustavammin</p>
Saavutettavuus	<p>Yksi toimipiste Helsinginkadulla, e-työterveys, chat</p>	<p>Useita toimipisteitä eri puolilla pk-seutua. Puhelinpalvelu ja chat avoinna 24/7.</p> <p>Mahdollisuus koko maan kattava toimipisteverkosto.</p>	<p>Työterveys Helsingin chat-palvelun vasteaika 10-30 min, yksityisillä palveluilla minuutteja</p>

- Työterveys Helsingin toimipiste
- Yksityisten palveluntarjoajien toimipisteet. Yksittäisellä palveluntarjoajalla 3-13 toimipistettä Helsingissä. Yksityisellä sektorilla myös laajasti toimipisteitä pääkaupunkiseudulla.

* Laskennallinen. Osalla palveluntuottajista työnantajatutkimus toteutetaan asteikolla 1-10
Lähde: Asiantuntijahaastattelut, Työterveys Helsinki, Yksityisten palveluntarjoajien indikaatiiviset palveluehdotukset, NHG analyysi

Nordic
Healthcare
Group